

εις Κεφαλληνίαν και ἐνεταφιάσθη εις τὸ μνημαῖον τῶν προγόνων του ἐν τῇ γαῖᾳ τοῦ ἀγ. Νικολάου τῶν Μηνιατῶν, τοῦ ἐν Ληξουρίῳ κειμένου. Ἐπὶ τοῦ τάφου ἐτέθη κατάλληλος ἐπιγραφή, ἣν ἐδημοσίευσεν ὁ Ἄνθιμος Μαζαράκης ἐν τοῖς Βίοις τῶν ἐνδέξων Κεφαλλήνων. Ὁ χρόνος καταστρέφει τὰ πάντα και ἐγένετο σκέψις νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ νέας ἐπιτυμβίου μαρμαρίνης πλακῶς.

Οἱ Κεφαλλῆνες, οἵτινες διακρίνονται διὰ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα, μετ' εὐκολίας προσφέρουν τὰς δαπάνασθιὰ τὴν μνήμην τῶν μεγάλων αὐτῶν συμπολιτῶν. Ὁ Παναγιώτης Τζιτζέλης, μεγάλεμπορος και πλούσιος ὅσον και φιλόπολις, ἤγειρε νέον μάρμαρον πρὸ τοῦ τάφου τοῦ ἱεράρχου ὄρθιον, ὅπου ἡ ἐπιγραφή ἢ παλαιὰ ἀντεγράφη τῇ προσθήκῃ ταύτῃ:

«Τῆς παλαιότερας πλακῶς φθορέσης τῆνδε τὴν ννεωτέρα», τῇ πάλαι ἐπιγραφῇ κοσμουμένη», πρὸς ἠδῶξαν τῆς πατρίδος, κλέη τοῦ ἐνδέξου ἀνδρός τιμῶν ἤγειρεν ὁ συμπολίτης Παναγῆς Γ. Τζιτζέλης, 1904».

Μεταβάντες πρὸ τινας εις Κεφαλληνίαν, μετὰ σεβασμοῦ και εὐγνωμοσύνης ἠσπασθήμεν τὸ μνημα τοῦτο.

Ὁ Μηνιατῆς εἶνε μία ἐκ τῶν φυσιογνωμιῶν ἐκείνων, αἵτινες ἀνυψοῦσι τὸ γόητρον ἐνὸς ἔθνους. Διὰ τὸ ἑλληνικὸν δὲ ἔθνος ἦτο πολῦτιμος κατὰ τοὺς πονηροὺς ἐκείνους χρόνους τῆς δουλείας. Νοῦς εὐφυῆς και πρὸς πάσας μὲν τὰς μαθήσεις ὀξύς, προσκλινῆς δὲ πρὸς τὰς ἐμβριθεῖς και σπουδαίας ἐννοίας. Θεολόγος, φιλόσοφος, μαθηματικός, διπλωμάτης. Κλίσειν εἶχε και πρὸς τὴν γλωσσολογίαν, διότι ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς, λατινικῆς και ἰταλικῆς, ἦτο κάτοχος τῆς ἑβραϊκῆς, γερμανικῆς και τῆς γαλλικῆς. Τὰ ἰταλικά δὲ ὠμίλει και ἔγραφεν ὡς ἰταλὸς λόγιος. Ἐγνώριζε δὲ και τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν. Ψάλλον διὰ τῆς μελιρρύτου φωνῆς του ἀνύψωνε τοὺς ἐκκλησιαζομένους εις τὰς ιδεώδεις σφαίρας και τοὺς συνεκοινωνε μετ' αὐτοῦ. Ἄν και ἡ κρασις του πολὺ ἀδύνατος, ἐξηκολούθει ὑπερῶνθρωπως ἐργαζόμενος, μελετῶν, και δὲν ἐδίδε προσοχὴν εις τὰς δυνάμεις του, αἵτινες ὁσμέραι ἐξηγητοῦντο. Φαντασία ζωηρά και μνημονικὸν ἀσύλητον ὑπὸ λήθης και σιγαλόν.

Ἰστοροῦνται πολλὰ διὰ τὸ μνημονικόν του. Ἀ. χ. παρρησιάζετο ποτε εις στρατιωτικὴν παράταξιν εις Πελοπόννησον, παρεκάλεσε τὸν ἐνετὸν στρατηγὸν

νὰ διατάξῃ τὴν ἀνάγνωσιν ὅλων τῶν ὀνομάτων τῶν στρατιωτῶν. Ἀκολούθως δὲ εὐχερῶς ἐπανελάβε και αὐτὰ τὰ δυσκολοηγημένα ἰλλυρικά ὀνόματα μετ' αὐτὴν σχεδὸν τάξιν τοῦ καταλόγου.

Πρῶτος και φιλόανθρωπος, πλὴν ἐπιβλητικὸς τὸ ἦθος, καρδία εὐαίσθητος και θερμοεργὸς εις ὅ,τι καλὸν και ὠφέλιμον. Μορφὴ συμπαθῆς, βλέμμα ζωηρὸν και ἐλκυστικόν, μεϊδιάμα γλυκὺ ἄμα δὲ και σοβαρὸν. Τίμιος και αὐστηρότατος τὰ ἦθη. Εἰς τὰς συναναστροφὰς πνευματώδης, ἀβρότατος και εὐχάριστος, διατηρῶν ὁμῶς πάντοτε τὴν σοβαρότητα τῆς θέσεώς του και τοῦ σχήματός του.

Ἰερὸς εις τὴν φιλίαν, χριστιανὸς ἀνυποκρίτου εὐσεβείας, φιλόπατρις, μετρίοφρων. Ἀφροισωμένος εις τὴν Βενετιαν διότι διεκρινεν ὅτι εις τοὺς Ἐνετοὺς ἢ τότε Ἑλλάς πολλὰ ὤφειλε. Πιστὸς εις τὰ πάτρια δόγματα ὡς μαρτυρεῖ ἡ «Πέτρα Σκανδάλου ἦτοι Διασφάσεις τῆς ἀρχῆς και τῶν ἀληθῶν αἰτιῶν τοῦ σχίσματος και διχονοῶν τῶν δύο ἐκκλησιῶν ἀνατολικῆς και δυτικῆς μετὰ τῶν πέντε διαφωνοῶν κυρίων διαφορῶν».

Πεποικισμένος ἐκ φύσεως διὰ λαμπρῶς εὐφραδείας και φωνῆς μελιρρύτου, τὰς ὁποίας ἐτελειοποίησε διὰ τῆς τέχνης, ἀνεδείχθη ὁ μέγιστος τῶν ἱεροκηρύκων τοῦ Γένους. Παναταχοῦ, ὅπου μετέβαινεν ἐκήρυττε και ἄφινεν ἀληθμόνητον ἀνάμνησιν τῆς εὐγλωττίας, ἣτις εἶχε τὴν δύναμιν τὰ συρρέοντα πλήθη να μένουν ἐκθαμβὰ ἐν βαθυτάτῃ σιγῇ και συγκινήσει. Δὲν ἦσαν οἱ λόγοι του ἀπλῆ εὐροια λόγου. Ἐν ἑαυτῷ ἐμελέτα τὰς σκέψεις του προτοῦ νὰ τὰς ἐκφράσῃ ποιητικῶς.

Ἡ καρδία τοῦ ὀπηγόρευε τὸν νοῦν, ἐψυχολόγει τοὺς ἀκροατὰς, ἐμάντευε τί θὰ τοὺς προῦξενει ἐντύπωσιν, τί θὰ τοὺς ἠλέκτριζεν. Ἐγγραψαν ὅτι ὁ Μηνιατῆς τὴν ἀπλουσιέραν δημοτικὴν εις τὴν δημοσθενικὴν ἀνύψωσεν εὐφράδειαν, ὅτι εἶνε χρυσορῆμων, ὅτι παραβάλλεται μετ' αὐτὸν Massillon, Bourdaloue, Segneri. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ εὐφραδεία του εἶχε τόσην ἐπιβολὴν εις τοὺς ἀκροατὰς του, ὥστε τοὺς ἐκυρίευε τὴν θέλησίν των και θὰ ἠδύναντο νὰ ἐκφωνήσουν ἐξερχόμενοι τοῦ ναοῦ ὅ,τι εἶπε ποτὲ ἡ κυρία de Sévigné, ἀφ' οὗ ἠκροάσθη ἕνα λόγον τοῦ Bourdaloue :

Il faut réjeter le tout ou s'avouer vaincu. Ὁ Fénelon ἐν τοῖς Dialogues sur l'eloquence ἀποφαίνεται ὅτι ὁ ἱεροκηρὺς ὤφειλε νὰ ὀμιλῇ πρὸς τὰς καρδίας τοῦ ἀκροατηρίου διὰ τοῦ αἰσθηματός

ΛΕΚΑΤΣΑΣ—ΣΑΥΛΩΚ

quenee ἀποφαίνεται ὅτι ὁ ἱεροκηρὺς ὤφειλε νὰ ὀμιλῇ πρὸς τὰς καρδίας τοῦ ἀκροατηρίου διὰ τοῦ αἰσθηματός